

Dünyanın bütün işçileri, birleşin!

DÜNYA DEVRİMİ

Enternasyonal Komünist Akım

13.Sayı

Ocak-Şubat 2013

Ekonomik Kriz İşçi Sınıfını Enternasyonalizme Çağırıyor!

Kıbrıs Adasında Ekonomik Kriz:

Kıbrıs'ta Grevler: Kuzey ve Güney'in Ortak Noktası, Kapitalizmin Krizi

KKTC'de, 28 Aralık günü Lefkoşa Türk Belediyesi işçileri, 11 aydır düzensiz ve son 3 aydır hiç alamadıkları maaşları için genel greve çıktılar. Bir önceki gün, işçilerin yaptığı eylemde çıkan ve adeta bir isyanı andıran çatışmalar sonucu 21 sendikacının gözaltına alınmasına istinaden genel greve giden sendika, yapılan grevin ardından gözaltındakilerin bırakılmasını talep etmişti.

Bir önceki gün yaşanan eylemde, işçiler aynı zamanda KKTC'de iktidarda bulunan iktidardaki burjuvazinin sağını temsil eden Ulusal Birlik Partisi'nin binasına da girmişler ve tepkilerini dile getirmişlerdi. UBP, TC emperyalizminin tescilli katili Rauf Denktaş tarafından 1975 yılında kurulmuş ve 2009'daki parlamento seçimlerinde yaklaşık %44'lük bir oranla seçimden 26 milletvekilini meclise sokarak galip ayrılmıştı.

O nedenle eylemin ilk başladığı günden aylar önce biriken öfkenin açığa çıkması ile söndürülmesi bir oldu. Çünkü sendikaların genel grevleri var. Genel grevleri düzenleyen sendikaların tek derdi sendikacıların bırakılması değil. Tarihte görülen bütün örnekleriyle sendikalar, işçi sınıfının mücadelesini sektörel, yerel ya da işyeri tabanlı bölerek gelişmeye çalışan hareketin ateşini daha yanmadan söndürüyorlar.

Güney kesiminde ise işler bir o oranda içinden çıkılmaz halde. Kapitalizmin krizinin en ağır yüzü ile karşı karşıya kalan Yunanistan işçi sınıfından çok fazla farkı olmayan Güney Kıbrıs işçi sınıfı, ödenmeyen maaşlar ve giderek elden giden yaşam koşullarının kötüleşmesi nedeniyle eylemlere başvuruyor. Özellikle 12 Aralık'ta gerçek-

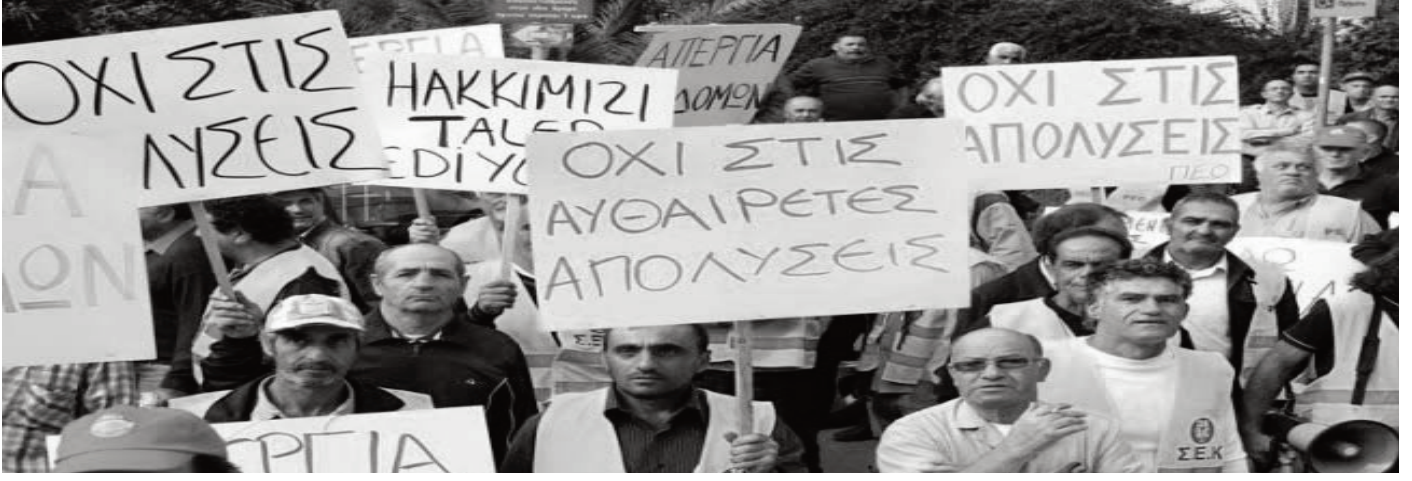


Kıbrıs'ta Grevler: Kuzey ve Güney'in Ortak Noktası, Kapitalizmin Krizi s.1-3
Sınıf Mücadelesi, Komünist BirUfkun Kurulması ve Bunu Zorlaştıran Bazı Şeyler s.3-6 İlkeler ve Yöntem S.7-10

ODTÜ Olayları:Son Dönem Üniversite Eylemlerinin Sınıfsal Temeli Nedir? s. 11-13

Ulysses'in Bakışı: Lenin'in şahsında sosyalizm mitinin çöküşü-Arka Kapak

tr.internationalism.org / turkiye@internationalism.org



leşen eylemlerin genel karakteri, Güney kesiminin işçi sınıfının kötüleşen koşullarına tepkiyi geliştirmesi oldu. Hemen ardından da bir süre önce havayolu işçilerinin grev yasağı ile karşılaşması neticesinde greve çıkmaları da hala hafızalardayken, öğretmenler kesintilere karşı bir yürüyüş düzenlediler.

Dimitris Hristofyas'ın devlet başkanlığı yaptığı Güney Rum Yönetimi'nde, Stalinist AKEL (Emekçi Halkın İlerici Partisi) 2008'den bu yana iktidarda bulunuyor. Ancak bu hükümeti de zorlayan bir şey var. O da, tıpkı kuzeyin burjuvazisinin dibine kadar battığı aşırı borç krizi.

Özellikle işsiz sayısının 53 bini aştığı ülkede, ekonomik krizi ötelemek için burjuva devlet tarafından atılmaya çalışılan adımlar en son IMF ile yapılan görüşmeler sonucunda yeni bir paketin kabulü ile neticelendi. Mecliste yaptığı konuşmada gözyaşlarına hakim olamayan Hristofyas'ın "Herkes Avrupa Birliği'ne girerek altın kaşıkla yemek yiyeceğini sanıyor ancak kriz nedeniyle tahta kaşıkla bile yemek yiyemeyeceğiz." sözleri aslında küresel ekonomik buhranın geldiği noktayı ve geleceği az buçuk gösteriyor gibi. Güney Kıbrıs'ta ilerleyen dönemde burjuvazi tarafından yürürlüğe koyulacak olan "önlem paketi", kamu sektöründeki işçi ve emeklilerin maaşlarının %6,5 ila %12,5 aralığında azaltılması, yine kamu işçilerinin mesai saatlerinin düzenlenmesi, akaryakıt fiyatlarına yapılacak artış ve çocuk ile öğrenci yardımının kaldırılması gibi maddeler içeriyor ve bu güneydeki işçi sınıfı için daha kötü koşulların habercisi. Tarihsel deneyiminden aldığı mirasla hareket eden kuzeyin burjuvazisi gibi, güneyin burjuvazisi de ekonomik düzenlemelerin ciddi bir tepkiyle karşılaşmasının önünü alabilmek için hepsinin tamamen yürürlüğe girmesini iki yıllık bir süreye yaymış durumda.

Adada böyle bir gündem varken, TC burjuvazisinin siyasi temsilcileri krizin bütün kapitalizmin genel bir sorunu olduğu gerçeğine inat, güneyin yaşadığı borç krizine ve S&P'nin, Güney Kıbrıs'ın notunu 'B'den CCC+'ya, görünümünü de negatife düşürmesine ilişkin Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış'ın ağzından "Allah kurtarsın" demişti. Ancak anladığımız kadarıyla Bağış, resmi %9, gayriresmi %15'leri aşan işsizliğin halen giderek büyüdüğü TC'nin bu dünyada değil, Mars'ta kurulan bir ulus devlet olduğunu ve bu sözlerini de uzaydan söylediğini düşünüyor olmalı. Aşırı borçlanma, cari açık ve işsizliğin giderek arttığı TC topraklarında ve dünyanın başka herhangi bir yerinde, bu kadar rahat ancak ve ancak burjuvazi olabilirdi. Ne yazık ki şimdilik sadece krizin derinleşmesi ile uykusuz gecelerin onları beklediğini söyleyebiliriz.

Bütün bunların yanı sıra, Kuzey ve Güney Kıbrıs'ın burjuvazilerinin aralarında yıllardır süren husumetin güncel sayılan bir diğer unsuru da petrol. Yaklaşık üç yıl kadar önce, Akdeniz'de petrol arama çalışmaları başlatmış ve Türkiye de buna yanıt olarak savaş gemileriyle sondaj çalışması yapılan kara sularında çalışmayı sabote etmeye çalışmıştı.

Güneydeki sol iktidar ile, Kuzey'deki sağ iktidar arasındaki ortak yanlar bariz. İkisi de krizin ürünü, kemer sıkma politikaları ile adadaki işçi sınıfının yaşam koşullarının daha da kötüye gitmesine neden oluyorlar.

Güneyin soldan (Emekçi Halkın İlerici Partisi'nden) söylenen yalanları ile sağdan gelen kuzeyin (Ulusal Birlik Partisi'nin) yalanları birleşince, ortaya çalışan işçiler için ağır çalışma koşulları ve kronik işsizliğin sürmesi, koşulların daha da ağırlaşması kalıyor. Birisi 74'teki askeri hareket ile

binlerce insanın hayatını kaybetmesine ve evsiz kalmasına yolaçan TC burjuvazisinin bir beslemesi, diğeri ise kapitalizmin krizinin en ağır sonuçlarıyla karşı karşıya kalan Yunanistan burjuvazisinin himayesindeki post-stalinist bir karikatür.

Sol ya da sağ iktidarlar, kapitalizmin beşik kertmeliğinde, krizden dolayı kötüleşen çalışma koşulları, kesintiye uğrayan maaşlar ve yeni grev dalgalarına yelken açıyorlar. Kuzey ve Güney kesiminde özellikle kriz, aşırı istihdam ve 200 milyon liralık borçtan kaynaklı yaşam koşullarında giderek artan bir gerileme var. Ancak bu, kapitalizmin daha yaşanabilir hale getirilmesiyle ortadan kalkacağı anlamına gelmiyor. Maaşların daha düzenli ödenmesi demek, yaşamımızın her alanında, gıda ve temel tüketim maddelerine düzenli zam yağmuru demek; daha az işsizlik işin ücretinin azaltılması ve daha çok süre işyerlerinde kapalı kalıp daha az ücret almak demek; kapitalizmde krizin olmaması demek, işçi sınıfı için daha iyi sömürü koşulları demek anlamına geliyor.

Güney ve kuzey kesimleri her daim bir diğer kesimin işçi sınıfı içerisinde kin ve nefret tohumlarını ekerek onları birbirlerine düşman göstermeye çalışmışlardı. Burjuvazinin işçi sınıfı mücadelesini bölen temel araçlarından, ulus-devlet kavramı ve etrafında şekillendirilen milliyetçilik, şovenizm, ırk

fobisi, ötekileştirme ve benzeri ideolojik silahlar yalnızca adada hala iki ayrı işçi sınıfı varmış gibi göstermeye çalışıyor. Bir tarafta Türk işçiler grev yaparken diğer tarafta da yaşam koşulları için grev yapan işçilerin mücadelesini ayrı, tarihsel ve anlık olarak birbirinden tamamen kopuk süreçlermiş gibi algılanmasını istiyor. Çünkü bu onların işine geliyor. Böylece birleşemeyen, sendikalar ile pratik yalıtılmışlıklarını aşamayan tek işçi sınıfından değil, bir toprak parçası üzerindeki iki “ayrı” işçi grubundan bahsediyor oluyoruz. Uluslarla bizlerin önüne set çekmeye çalışanlar yine burjuva kampın temsilcileri oluyorlar. Ancak ekonomik, toplumsal ve siyasi çıkarlarının keşişim noktasında yine aynı işçi sınıfından yani tıpkı dünyanın herhangi bir ülkesinde olduğu gibi, bütün Kıbrıs'ın işçi sınıfından bahsediyoruz.

İşçi sınıfının vatanı olmadığı gibi, kapitalizmde bütün insanlık için de bir gelecek bulunmuyor. Şu anda gerçek potansiyelini açığa çıkarttığından bahsedemediğimiz ancak bütün dünyada olduğu gibi, Kıbrıs'ta da kapitalizmin krizi ve burjuvazinin vaadleri bizleri bölmeye yarıyorken, tarihin tek devindiricisi olan işçi sınıfı mücadelesini birleştirerek ve genelleştirerek yayabilir ve büyütebilir, geleceği insanlığın ayaklarına getirebilir.

Bunçuk

Servet Düşmanı Tartışma Platformundan

Sınıf Mücadelesi, Komünist Bir Ufkun Kurulması ve Bunu Zorlaştıran Bazı Şeyler

Bu metin EKA Türkiye şubesinin “EKA Sendikalara Dair Ne Diyor?” başlıklı tartışma yazısına Servet Düşmanı Tartışma Platformu (servetdusmani.wordpress.com) tarafından cevap olarak yazılmıştır.

Sendikalar üzerine özel bir tartışma yürütmek yerine bence daha acil olan sorun işçi sınıfı mücadelesi ile nasıl ilişkilenebiliriz sorusu; ya da işçi sınıfı mücadelesi içerisinde ne tür bir genel tavır savunmalıyız sorusu. Ama bu sorularla cebelleşebilmek için, bugün sınıf mücadelesi nasıl yürüyor sorusuna dair daha somut bir kavrayışa ihtiyacımız var. Kafamızdan en uygun teorik doğruya göre, ya da “olması gereken şudur” şemalarına göre tartışmak bizi fazla ileri götürmeyecektir. Çünkü iş o noktaya geldiğinde “en saf en temiz ilke sudur” yaklasımına evrilen bu tarz bir arayış, bizi o klasik

doğru niyetler ve istekler nedir gibi absürt ve soyut bir alana sıkıştırır.

Bu yazıda ilkin sınıf mücadelesiyle ilişkilene genel sorunu etrafında, sendikalara dair pratik bir bakış geliştirmeye çalışacağım. Sonrasında daha önemli olan meseleye, yani bugün sınıf savaşımı sınıf alanında nasıl yürüyor meselesine dair bazı kısa değerlendirmelerde bulunmaya çalışacağım. Son olarak bütün bunlara ek olarak devrimcinin müdahalesine neden ve nasıl ihtiyaç olabilir sorusunu bu iki meseleyle birlikte ortaya koymaya çalışacağım. Sorunun formülasyonu, bence şu aşamada cevabından daha önemli olduğu için niyetim bir çerçeve geliştirmek olmayacak.

Sendikalar

Sendikalar bugün işçilerin çoğunun gözünde

erimiş, itibarlarını kaybetmiş ve anlamsızlaşmış yapılar. İşçi sınıfının geneli sendikalar içerisinde değil ve sendikaların üye sayıları da gittikçe azalıyor. Solcu olduğunu söyleyen sendikalar (DİSK ya da TÜRK-İŞ içinde) ya tamamen STK kıvamındalar ya da çok başarısızlar.

Solun bir bölümü bunun yasalardan veya AKP'den kaynaklı konjonktürel bir durum olduğunu, esasında sendikaların güçlü olabileceğini ama siyasi reformlara ihtiyaç olduğunu iddia ediyor. Bu argüman doğru olsaydı, sendikaların güçlendirmenin yolunun sendikalar dışı süreçlerde, parlamentoda ve hukukta olması gerektiğine inanmamız gerekirdi. Halbuki az buçuk kafası ideolojik dogmalarla bulanmamış, biraz da dünya işçi sınıfı tarihinden haberdar herkes bilir ki, sendikalar zaten baskı koşullarında doğmuş ve siyasal reformlardan önce gerçek bir varlık kazanmıştır. Örneğin İspanyol devrimci-sendikalizmi, 1936'da cumhuriyet onu kısmen tanıyana kadar bir yer altı hareketiydi ve 2 milyon üzerinde üyesi vardı. Ya da Alman sosyal demokrasisine bağlı olarak gelişen sendikalar, sosyalistlerin meclise bile giremediği koşullarda serpilmiş ve yine milyonlarca üyeyi barındırabilmişti.

Dolayısıyla şurası açık ki sendikaların bu güdük rolünün nedeni devlet olamaz. Burada hemen soldaki yaygın kavrayışlardan birini bir tarafa bırakmanın gerekliliğini görebiliriz. Sendikaların güçsüzlüğünü devlete bağlayan yaklaşım işçi sınıfının ancak sendikal bir şemsiye altında ve ancak devrimci olmayan, sınırlı bir mücadele edebileceği şeklindeki yaklaşımdır. Bu kendi başına çok sorunlu olmasa da bunun altında yatan şey işçi sınıfının esasında devrimcilerin genel hedefleri açısından bir taktik nesne, bir tür siyasi malzeme olmaktan öteye gidemeyeceği. [1] Şimdilik bunun işçi düşmanı bir yaklaşım olduğunu veya en azından kimseyi ilgilendirmeyecek kadar sığ olduğunu söyleyerek bir kenara bırakıyorum. Bu yaklaşım, sınıfın potansiyelini küçük görmesi bakımından onun mücadelesini ve bu mücadelenin olanak ve durumunu elbette kavramaktan aciz.

Dünya ve TC'de... sınıf savaşının mevcut anına dair

mücadelesinin iki coğrafi odakta, doğu Asya ve Batı Avrupa'da iki farklı tarzda kendisini ortaya koyduğunu görüyoruz. Bunlar genelgeçer olmasa da başat karakterler ve bu coğrafi bölgelerde kapitalizmin güncel durumundan dolayı bu şekilleri alıyorlar. Nedir bunlar?

Özellikle Avrupa ve ABD'de ortaya çıkan meydan işgalleri ve bunların etrafında şekillenen kısa ve sendika kontrollü genel grevler. Occupy hareketi ABD'de yüzlerce şehire kendiliğinden yayılarak bu yeni meydan işgali tarzının öncüsü oldu. İspanya, Yunanistan ve İtalya'da da benzeri mücadeleleri gördük. Bu mücadeleler genel olarak ücretli işin çeperinde duran kesimleri harekete geçiriyor.

Bu kesimler işsizler, öğrenciler ya da esnek çalışanlar. Son veriler İspanya'da işsizliğin %25 civarında olduğunu gösteriyor. Yunanistan'da durum daha vahim ve genel olarak güney Avrupa'da da durum benzer. Haliyle iş yeri alanından uzaklaştırılmış ama yüksek eğitilmiş, kalifiye bir grup mevcut.

Doğu ve Güney Asya'ya baktığımızda farklı bir resimle karşılaşırız. Dünya nüfusunun %50-60'ını kapsayan bu bölge aynı zamanda dünya işçi sınıfının da sayısal olarak en yoğun olduğu ve gittikçe büyüdüğü bölge. Özellikle Çin, son krize kadar büyük köylü nüfusun şehirlere iş bulmak için dalgalar halinde göç etmesiyle belki de dünyanın proleterleşmemiş son büyük köylü kitlesinin de işçileşmesine tanıklık etti 90'larda.

Buradaki mücadelelerin biçimi de değişik. Özellikle 2010'dan beri işçiler, giderek agresif grevler ve isyanlara girişiyorlar. Çok yüksek, %40-50'lere varan ücret artışları elde ediyorlar ve bu mücadeleler genellikle kendiliğinden, şehir düzeyinde fabrikadan fabrikaya yayılarak binlerce işçiyi içine alıyor.

İki durumda da ortak olan nokta sendikaların bu mücadeleleri örgütlemeyişi. Sendikalar güven vermiyor ve batıda ortak biçimde doğuda ise açıktan devlet aygıtıyla ya da bir burjuva partisiyle kaynaşmış durumdadır. Buna karşılık iki durumda da hareketlerin içinde kapitalizmden farklı bir toplumsal düzen alternatifi çıkmadığını görüyoruz.

Bugün sınıf mücadelesi nasıl yürüyor peki? Dünyanın geneline baktığımızda işçi sınıfının

Bu iki toplumsal durumun ve isyanın ilginç bir biçimde biraraya geldiği örneği ise Mısır oluş-

turdu. Mısır'da hem proletaryanın çeperindeki kesimleri bir araya getiren meydan direnişi (Tahrir meydanı) hem de Doğu Asya'daki gibi fabrika direnişleri (Mahalla grevi) bir devrim sonucu vermişti. Batı ile doğudaki koşulların bu ilginç karışımı, devlet iktidarının esneyemeyen yapısıyla bir araya gelince son noktada ordunun tarafsız kalması sonucu bir anda devrimi getirdi.

Türkiye'de bu açıdan Mısır'a benzer bir toplumsal durumu görüyoruz. Türkiye'de sınıf mücadeleleri nasıl yürüyor? Önemli örneklerde tıpkı Mısır'da olduğu gibi meydan işgalleri ve radikal grevlerin varlığından bahsedebiliriz. Bir çok farklılık tesbit edilebilir fakat üç ana grup altında toplamaya çalışacağım durumu;

Çin'dekine benzer olarak; kısa süreli, "wild-cat" grevlere yakın, sendikasız işçiler tarafından yapılan başarılı mücadeleler. Bunların çoğu taşrada oluyor. 2006'da Tokat'ta tuğla fabrikalarında, ya da bu yıl Gaziantep sanayi bölgesinde ve Bursa'da deri fabrikalarında gerçekleşen grevler böyleydi.

Bu grevleri gerçekleştiren işçiler çoğunlukla asgari ücret alıyor. Yüksek ücret zamları talep ediyorlar. Küçük şehirde olmanın verdiği bir güçle de olsa gerek, hızla radikalleşebiliyorlar. Valiliklere yürümeler v.s. Hızla fabrikadan fabrikaya genişliyorlar. Yine küçük şehirlerde olmaktan kaynaklı yakınlık bunda bir faktör belki de.

Dahası kısa zamanda taleplerinin bir kısmına da olsa ulaşıyorlar. Bu kısa süreli zaferler bu tür mücadelelerin yürüdüğü yerlere dair bize çok şey söylüyor. Büyük ihtimalle bu grevlerin gerçekleştiği sanayilerde patronun işçiye karşı çok direnme gücü yok. Ya da belki de patronların ellerindeki talep onların ufak ücret artışlarını kabulünü mümkün kılıyor. Ama bütün bu mücadelelerde sendikalara karşı işçiler ya soğuk ya da mücadelenin anlık. "kendiliğinden" neredeyse organik örgütlenmesi, sendikaları manasız kılıyor. Çünkü buralarda sendikal ücret pazarlığının bürokratik ağırlığı anlamsız kalıyor.

2. Bir diğer güncel mücadele alanı, eski devlet işletmelerinin özelleştirilmesi-kapanması üzerinden yürüyor. Buralarda işçilerin çoğu sendikalaşmış durumda, sendikalar da çoğunlukla Türk-İş'e bağlı oluyor. Hafızamdan

söylüyorum, SEKA, TEKEK böyle örneklerdi. Hepimiz bunlara tanık olduk. Hem SEKA'yı hem TEKEK'i çok yakından biliyoruz. O yüzden belki yazmam anlamsız ama altını çizmek istediğim bir kaç nokta var.

Öncelikle bu mücadeleler birkaç ay sürüyor. İşçilerin grev yapması anlamsız oluyor bu durumlarda. Çünkü zaten kapanacak fabrikaları. Bu yüzden işgal oluyor çoğunlukla. İşgal olayında sendikaların tavrı eğer işçileri anında satmak değilse bile, mücadeleyi yavaş ölüme terk etmek. TEKEK sürecinin en sonunda sendika binası karşısında, sendika karşıtı bir işgale dönüşüp eriyip bittiği, sendika patronunun adamlarının işçilere nasıl saldırdığı hatırlanabilir.

3. Küçük sendikalaşma mücadeleleri. Buna da aşınayız. Solcuların girip, dışarıdan sendikalaştırmaya çalıştığı işletmeler de oluyor. Bunların genelinde süreç hukuksal bir mücadeleye dönüşüyor. İşçilerin daha militan kesimi işten atılıyor. Sendika dava süreci başlatıyor. Atılan işçiler de işyeri dışarısında çok uzun bazen bir yıldan fazla zamana yayılan "direnişler" başlatıyorlar. Yani pratikte bu direnişler işçileri yalıtımla kalmıyor, moral bozucu bir süreç de yaratıyor. Kimi solcular için bu bir tür çileci kendini ispatlama mücadelesi gibi olabilir. Ama açıkcası işçilere bir faydası olmuyor.

Bu üç ana örnek dışında da örnekler var tabi. Son HAVA-İŞ meselesi örneğin çok daha komplikeydi. Ya da Telekom grevi çok daha başka bir şeydi v.s. Ama benim derdim burada bütün bir sınıf mücadelesini tanımlayacak bir cetvel çıkarmak değil. Mevzuyu netleştirip önümüzü görelim diye bunları yazdım.

Pratik durumda hiç sendikalaşmamış ve net bir hedef için, kendi başlarına (otonom) örgütlenmiş işçilerin çok daha kısa sürede, çok daha kesin sonuç aldıkları. Sendikaların kontrolünde olan büyük işletmelerde gelişen "direnişler" ise genelde sadece özelleştirme sürecinden arta kalmış sektörlerde, devletin yeniden yapılandırma sürecinde etkili; Sendika patronlarının kişisel hedeflerinin aleti oluyorlar. Bir pazarlık dönüyor ama işçiler için olmuyor o. Bir de solcuların ezberden girişip önünü çektiği, hedefi muğlak, sonucu belirsiz ve çoğunluğu yenilgiyle biten, yorucu sendikalaşma mücadeleleri var.

Devrimciler Açısından Bunun Anlamı ne Olabilir?

Bu tarz bir analizin neredeyse ilk anda ortaya koyduğu sonuç, devrimcilerin sınıf mücadelesinin biçimini belirleyemeyeceği. Ne meydan işgalleri ne de kendiliğinden grevler anarşistlerin ya da komünistlerin etkisiyle oluyor. Dahası solcuların örgütlediği sendikalaşma mücadeleleri genellikle hüsrarla bitiyor. Mücadeleye uyması gereken bir biçim, işçilere bir “doğru” mücadele anlayışı dayatan bir siyaset tarzının başarısızlığı çok açık. Sendika örgütlenme çalışmaları da bu tarz bir biçim dayatmak, mücadelenin hali hazırda gelişen biçimlerini görmemek demek oluyor.

Peki devrimciler biçimini belirleyemedikleri bu mücadelelere nasıl girebilirler? Bu soruya net bir cevap veremesem bile şunu söyleyebilirim: kendisine komünist sıfatını yakıştıranlar bu mücadelelere GİRME LİLER. Bu mücadeleleri daha yakından tanımalılar. Neden mi? Çünkü komünizm bir entellektüel uğraş olarak kendi bedenini ancak bu mücadele içerisinde bulabilir. Komünist bu suların balığıdır.

Bu anlamda hangi tür mücadele formunu, sınıf için hangi tür örgütsel yapıyı arayıp bulmak gerektiği şeklindeki saplantıdan kurtulmak da bir gereklilik. Leninist sol ve reformist sosyal demokrasi, sınıf mücadelesini kendi özerk siyasi hedeflerinin bir yedeği – motoru olarak gördü ve bu yüzden ona bir biçim dayatmaya çalıştı. Devlet aygıtının yıkımını hedefleyen komünistler ise (anarşist ya da Marxist fark etmez) örgütsel formun değişkenliğini kabul ettiler ve bunu ikincil bir sorun olarak gördüler. Bu siyasi esneklik ve taktik zekadandır ki komünist radikaller Rus devrimi esnasında Sovyet biçimini yeni bir tur örgütsel form olarak benimseyebildiler.

Bu noktada soruya geri dönebiliriz; devrimciler biçimini belirleyemedikleri mücadeleler içinde ne yapmalılar? Tabii ki bu her zaman ve her mücadele için değişecektir. Dolayısıyla komünistliği bir kere kendisini mücadele zemini içerisinden kuran bir yoldaşlık olarak tarifliyebilirsek bu sorunun ikincilleşeceğini görüyoruz. Böyle bir komünist yaklaşım için artık sorun taktiksel.

Yani bu yoldaşlık taktiksel bir kollektif zekanın inşasını gerekli kılıyor. Zemini önceden belir-

lenmiş ve mutlak ilkelerle değil; bir tür savaş alanı gibi görmek gerekliliği ön plana çıkıyor. Askeri taktiksel böyle bir bakış açısı sınıf mücadelesi alanını kavramsal bir düşünce dünyası düzleminde değil, coğrafi bir bağlamda ifade etmeyi mümkün kılar. Yani mekansal bir boyut kazandırır. Böylece soyut hedefleri, belli bir topoğrafyanın ufkuna, mücadelenin sorunlarını da bu ufkun önündeki engellere çevirerek izlenecek yolu zamanda ve mekanda, hayatın içinde tariflemeye başlayabiliriz. Önümüzdeki engeller sınıf mücadelesinin belli anlarına göre somutlaşır. Sınıf düşmanının tarifi kolaylaşır. İlkeler ve alınması gereken tavırlar gibi sorunlar, canlı bir bağlam kazanarak tartışma içerisindeki yoldaşlar açısından kişisel gibi görünmekten çıkarlar. Bunlar artık mücadele anının sorunları olurlar metafizik bir bağlamın değil.

Somut olarak da şu gibi sorular öne çıkar o zaman: Şu ya da bu grevde de sendikanın, devletin ya da patronun konumu nedir? Mücadelede eksik olan ne? İşçileri birbirinden ayıran ve bölen şeylerin hangisi daha ön plana çıkıyor? İdeoloji mi, patriyarka mi yoksa ırkçılık mı? Yoksa bizzat şu ya da bu grevde mücadelelenin kendisine girişmek için bile henüz erken mi ve biraz daha mı hazırlanmalı? Bütün bu sorular sınıf mücadelesine kollektif olarak müdahale etmesi gereken radikal bir azınlığın önüne çıkan sorular olacak.

Yukarıda özetlenmeye çalışılan mücadele biçimleri bu radikal azınlığın ne kadar gerekli olduğunu ortaya koyuyor. Gerek batıda gerek doğuda gerekse şu ortanın doğusunda, komünist bir perspektif, sınıfsız ve devletsiz bir dünya umudunu göremiyoruz. Komünist dünya hedefi çok ütöpik, çok uzakta v.s. gibi görünüyor. Radikal taktikleriyle bunu ufuğa yeniden yerleştirme becerileri için komünistlere, ihtiyaç var.

Ibrahim Q.

[1] 18. Yüzyılın başında ilk ortaya çıkan kimi sosyalistler, mesela amerika’da komünler kuran tipler de işçi sınıfını küçük görüyor hatta onu siyasi olarak dengesiz ve komünizm hedefi

Sendikalar Üzerine Tartışma (1)

İlkeler ve Yöntem

"Bu metin, EKA'nın Türkiye şubesi tarafından, Servet Düşmanı (servetdusmani.wordpress.com) adlı grup ile sendikalar üzerine yapmakta olduğumuz tartışmaların devamı ve cevap olarak kaleme alındı.

"Devrimci örgütler, sınıf bilincini geliştirmek ve yaygınlaştırmak rollerini gerçekleştireceklerse, kolektif, enternasyonal, yoldaşça ve herkese açık tartışmanın geliştirilmesi kesinlikle gereklidir. Bunun yüksek düzey bir siyasi olgunluk (ve ayrıca daha genel olarak insani olgunluk) gerektirdiği açıktır. EKA'nın tarihi de bu hedefe bir gecede ulaşılmasının mümkün olmadığını ve bunun bizzatihi tarihsel gelişimin ürünü olduğunun bir örneğidir. Bugün, bu olgunlaşan süreçte başlıca rol ise yeni kuşağındır." (Tartışma Kültürü, EKA)

"Bizim kesin bir biçimde cevap vermemiz gereken soru şudur: kapitalizmi nasıl yıkarız, bu sonuca doğru nasıl hareket edebiliriz ki bütün süreç boyunca proletarya kontrolü elden bırakmasın?" (Komünist Enternasyonal 3. Kongresi'nde Alman Komünist İşçi Partisi Sunumu, 1921)

Bireyin toplamı, geçmişindeki deneyim ve pratiği, sonrasında bundan çıkarttığı ders ve tutum alışların bütününden oluşur. Toplumun bir parçası olan bireyin sosyal anlamda varoluşunu da bu kriter belirler. Ancak sadece bir boyutunu; bunun bir de çevresel faktörler ile etkileşiminde belirleyici unsurlar olan varoluş koşulları, yani ekonomik ve siyasi konumlanışı. Bunların tamamının belirleyicisi de sınıfsal konumlanıştır. Ancak tarihseli neticelendiren toplumsal olgunun içerisinde yeşeren bu konumlanış yine ve ancak bu toplumsallığın içinde kendisinde yer bulur. Tartışmanın önemi de varoluş koşullarımızın gerektirdiği bir etkileşim alanı olarak, sınıfsal konumlanışımızdan güdülenen sade ve anlaşılır olanın açığa çıkartıldığı bir alandır ve sınıfın mücadelesine göbekten bağlıdır.

İlkeler de geçmişin ışığında, geleceğe doğru giden zamanın taşlı yollarında ilerleyen ya da geri düşen sınıf mücadelesinin rehberliğinde can bulur ve somutlaşır. Gökten inen ayetler ya da emirler değil, bizzat sınıfın kendi yaşamının içerisinden çıkartılıp perspektiflettiği kabullerdir. Bunları da işçi hareketinin gelgitleri var eder ve bunların yardımıyla belirlenir. Bu çevrim, sınıf mücadeleleri varoldukça süregelen bir eğilim olarak, yani işçi sınıfının tarih boyunca düşman sınıf karşısında netleşmesinin bir ifadesi olarak

karşımıza çıkar. Bizlerin, yani komünistlerin de esas konumlanışı ister güncelin takibi ve değerlendirilmesi, isterse de yakın ya da uzak geçmişin değerlendirilmesinde vücut bulur. Ancak bir haber yapma edasıyla değil, tam da bir bilim insanı titizliği ve aklı ile yaklaşmanın gerekliliğini de içerisinde barındıran bir takip ve değerlendirme. Tıpkı burjuva tarih anlayışının o dondurulmuş besinler gibi ideolojik cephaneliğinde sakladığı içi geçmiş kavram ve olgular bütününü kullanması gibi, sınıfsal konumlanışın esas alındığı bir bakışın önemi aslında tam da yaşamın ve sınıflar arası mücadelenin kendisi ve dinamiklerine işaret eder. Bir grevin anatomisini anlamak ve eğilimlerini gözlemleyebilmek ancak ve ancak o grevin içerisinde bulunarak ve sınıf içerisinde tartışma yaratarak mümkün olabilir. Bu salt bir teorik ya da pratik bir müdahale değil, aynı zamanda komünist unsurların sınıf içerisindeki yeri ile de ilintili bir mesele olmuştur. Kararlı ve militan bir yaklaşım ile bütün işçi mücadelelerinde yer almak, sınıfın tamamının ortak çıkarlarının, mevcut hareketin genel hedeflerinin altını çizmek, bu ekseninde sürekli teorik olarak sınıf mücadelesinin deneyimlerinden yola çıkarak netleşmeye yönelik uğraş vermek ve perspektiflerin belirginleşmesine önayak olmak esas meseledir. Bireysel yargılar, ahlaki değerler ve öznelliğin beslendiği topraktan türemiş bir tarih ancak yine kendi tarihi ölçüsünde bir deneyim ortaya çıkartır ve ilkelerin belirlenmesinde tayin edici rol oynar. Çünkü bugüne kadar tarihi ne burjuva ideologlarının başvurduğu kahramanlarla, ne de birkaç insanın iyi ya da kötü niyeti ile belirlenmemiştir. Onun belirleyicisi sınıflı toplumların iç çelişkileri ve burada açığa çıkan sınıf mücadeleleridir. Dolayısıyla ilkeler dediğimizde aklımıza, sınıf mücadelesinin belirleyici rolü, enternasyonalizm gibi temel bir ilkenin, proletaryanın sınıfsal karakterinden ötürü daima sahiplenilmesi gibi bir ilk başlangıcın mihenk taşları gelir.

“

Sendikalar bugün artık işçi örgütleri değil, aksine burjuva devlet ve burjuva toplumunun en güvenilir koruyucuları haline gelmişlerdir. Dolayısıyla sosyalizm mücadelesinin önlenemez biçimde sendikaların yıkımı için bir mücadele gerektirdiği açıkça ortadadır.

”

Sınıf mücadelesinin genel taleplerinin eğilimini analiz eden, sorduğumuz sorular bu mücadelenin içerisinde vücut bulur ve netleşmeye başlıyor. Yani, tam da bu nedenlerin güdüleyiciliğiyle, sınıfın gündelik mücadelelerinden siyasi bir karşı saldırıya geçişi nasıl gerçekleşebileceğinin somutlanması gerekir. Mücadelelerin ikili bilincinin günümüzde, daha doğrusu çöküş yaklaşımıyla ifadelendirdiğimizde mümkün olmadığından hareketle, ekonomik mücadele ve istemlerin ötesine geçme ve mevcut toplumu devirme gerekliliği bakışının işçi sınıfı içerisinde nasıl gelişebileceğinin de hesaba katılması lazım gelir. En nihayetinde, düşmana karşı sınıf savaşı bilinciyle hareket eden bir sınıfın, burjuva sınıfın ideolojik ağırlığından nasıl kendisini sıyrabileceğinin ifadesini de bu mücadelede vareder. O nedenle, bütün diğer ilkeler enternasyonalizmin kesin kabulü, komünizmin gerekliliği ve proleter mücadelenin belirleyiciliği gibi, çöküş kavramının ışığında;

Seçimlerin reddi ve onlara katılmayarak burjuva politikaları eklemlenmeme ve parlamentolar yoluyla kurtuluşun varolduğu yalanını işçilere söylememe gibi bir bakış taktiksel bir konu değil, ilkesel bir meseledir;

Hiçbir zaman ulus kurtuluşu ya da özgürleşmesi ve ülke kalkınması gibi bir talep ile bağdaştırılacak sınıfsal bir niteliği olmayan işçi sınıfı için asıl mesele kapitalist makinenin dünya ölçeğinde alaşağı edilmesi meselesi taktiksel bir yaklaşım ile belirlenmez, aksine ilkesel bir tutumun ifadesidir;

İşçilerin kendi sömürülerini örgütledikleri bir öz-sömürü aracı olarak öz-yönetimin savunulması meselesi ve güncel tahlilde bunun reddedilmesi bir taktiksel kavramsallaştırma değil, aksine belirleyici bir ilkesel tutumdur;

Burjuvazinin şu ya da bu fraksiyonu ile uzlaşma ve anlaşmanın bir ifadesi olarak her türden “halk cephesi”, “anti-faşist cephe” ve “birleşik cephe” taktiğine karşı tutum almak taktiklerin dar sınırları ile ifade edilemeyecek ilkesel bir duruş anlamına gelir;

Günümüzde sermayenin araçları olarak işçi sınıfı için işlevsizleşmiş hale gelen sendikaların fonksiyonu, ekonomiyi regüle etmek, ulusal, sektörel ve bürokratik anlamda mücadeleyi baltalamakken, bu konunun taktiksel içeriğinden ziyade tamamen ilkesel bir içeriği vardır ve tamamen reddi gerekir. Bu da onların yarattığı kafa karışıklıklarına karşı, diğer bütün ilkesel mesele gibi, işçi sınıfı içerisinde faaliyeti gerekli kılar.

Bir grup işçi kitle toplantısında ertesi günün buluşma yeri ve saatini belirlerken, mücadelenin ilerleyen gün ve haftalarında burjuvazinin saldırıları ile karşılaşır ve gücünü merkezileştirme ihtiyacı duyar. Burada yaşananlar tam anlamıyla bir sınıf savaşıdır ve ekonomik, sosyal ve siyasi, hatta ideolojik bütün olguları içerisinde barındırır. Mevcut toplumsal formasyonun aşılması işini de bundan sonraki adımda, tarihin bizlere gösterdiği ölçüde, yine işçi sınıfının kendi yeşermekte olan düzeni varetme araçları, işçi konseyleri ortaya çıkar. Zaten artık devrimci bir durumdan sözlemeye başlamışız demektir.

İlkelerimiz sınıf mücadelesinin yaşayan deneyiminden çıkarttığımız dersler bütünüdür. Bu nedenle de sahip olduğumuz ilkeleri elde ettiğimiz yöntem gündelik mücadelelerin tahlilinden kopuk olamayacağı gibi, geçmişin mücadelelerinden çıkan derslerden de kopuk olamaz. Yoksa sahip olduğumuz ilkeler maddi temeli olmayan, havada uçuşan kutsallardan başka birşey olmayacaklardır. Bugünün ve geçmişin mücadelelerini de de ister istemez bugünün ve geçmişin koşullarından bağımsız olarak değerlendirmemiz mümkün değildir. Buradan yola çıkarak şunu ortaya koymamız gerekir ki ilkelerimizi edinmemizi mümkün kılan yöntem, tarihsel bir yöntem olmak zorundadır. Ancak sınıflar arasındaki güç dengelerini, sınıfların içerisinde bulunduğu koşulları, toplumun genel özelliklerinin evrimini tarihsel olarak inceleyen bir yöntem bize sahip olduğumuz ilkeleri verebilir. Bu yöntemi de, bugünün koşullarına kadar tarihe ve bugünün koşullarının tarihle bağlantılarına, başka bir ifadeyle nereden geldiklerine bakmadan uygulamamız mümkün değildir. Bu nedenle sendikalarla karşı ilkemizi net bir biçimde ifade etmek için de sendikaların tarihini incelememiz gereklidir.



Tarihsel Deneyim

“Sendikalar bugün artık işçi örgütleri değil, aksine burjuva devlet ve burjuva toplumunun en güvenilir koruyucuları haline gelmişlerdir. Dolayısıyla sosyalizm mücadelesinin önlenemez biçimde sendikaların yıkımı için bir mücadele gerektirdiği açıkça ortadadır.”
- (Almanya Komünist Partisi Kuruluş Kongresi'nde Rosa Lüksemburg, 1919)

“Devlet işçi örgütlerinin biçimlerini (sendikaları) işçileri daha iyi bastırmak ve yanıltmak için korumaktadır. Sendikalar devlette bir dışliye dönüşmüşlerdir ve

böyle olunca da üretkenliği geliştirmek, yani emek sömürsünü arttırmak derdine düşmüşlerdir (...) Eski içeriklerinden arındırılmış biçimde, fakat biçimlerini değiştirmeden, sendikalar devlet kapitalizminin ideolojik baskı aygıtlarına, emek gücünün kontrol altında tutulmasının araçlarına dönüşmüşlerdir.” (Fransız Komünist Solu, 1952)

Sendikalar genel olarak kapitalizmin feodal dünyada ortaya çıkıp yayıldığı, ve kimi zaman yumuşak kimi zaman sert yöntemlerle eski rejimleri ortadan kaldırarak egemenlik alanını genişlettiği dönemde ortaya çıkmaya ve yaygınlaşmaya başladılar. Bu dönemde sendikalar çoğunlukla grevdeki işçilerin grevler sırasında yaşamlarını idame ettirebilmelerini sağlayan yardım sandıkları üzerinden gelişmişlerdi. Temel amaçları gerçekleşen mücadelelerde işçilerin kazanımlar elde etmelerini sağlamaktı. Bu dönemde kapitalizmin genişliyor ve dolayısıyla gelişiyor olması böylesi kazanımları mümkün kılarken, mücadelelerin de kazanmak için fabrikadan fabrikaya yayılmasını gerekli kılıyordu – zira bir mücadelenin devam edebilmesi için öncelikle başka işkolundaki işçilerin mali desteğine ihtiyacı vardı ve bu mali desteğin devam edebilmesi diğer işçilerin çalışmasına bağlıydı. Başka bir ihtimalle, kapitalizmin yükseliş döneminde bir işçi sınıfının topyekün kalkışacağı bir kitle grevi mümkün değildi. Öte yandan, her ne kadar pek çok sendika ilk kuruluş döneminde sosyalist yapılarla ilişkili olsalar da koşullar ve kiteselleşme bürokratların ortaya çıkmasına ve sendikaların apolitize olmasına yol açacaktı. Bu dönemde işçi hareketinin en güçlü olduğu Almanya'da sendikaları kuran bizzat Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) olmasına rağmen, 19. Yüzyılın sonlarına doğru sendikalarda bu süreç yaşanmaya başlamıştı. Nihai hedefin hareket üzerindeki önceliğini reddeden Bernstein'ın revizyonizmi, SPD'nin önde gelen teorisyenlerince güçlü bir biçimde eleştirilmişti, fakat aslında özellikle sendikalar içerisinde çok güçlü bir eğilimi temsil ediyordu. Bernstein aslında sosyalist partinin işçi hareketi içerisindeki etkinliğine karşı çıkmış ve SPD'yi kendi sendikalarıyla karşı karşıya getirmişti. Dolayısıyla, sendikaların sınıf mücadelesinin bir aracı olduğu dönemde dahi, sendikalar devrimci eğilimlerden ziyade, giderek bürokratik ve reformist eğilimin egemenlik kurduğu kurumlara dönüşmekteydiler.

Sendikaların apolitik niteliğinin ilanı, sendikal hareketin kapitalist devlete eklemlenmesinin bir hazırlığıydı. Fakat sendikaların böylesi bir yola girişinin olacağı vardı. Sendikalar asla devrimci örgütler olmamışlardı, belli bir dönemin ve belli koşulların örgütleriydiler. 1. Dünya Savaşı'nda dünya genelindeki sendikaların ezici çoğunluğu kendi burjuvazilerini desteklemekle kalmadılar, kurucuları sayılabilecek olan sosyal demokrasiyi de bu yolda peşlerinden sürüklediler. Sendikalar daha bu noktaya

varmadan işçi hareketi içerisindeki devrimci unsurların tepkilerini çekiyorlardı. Rusya'da 1905'te gerçekleşen kitle grevlerinin ardından İkinci Enternasyonal içerisinde başta Rosa Lüksemburg olmak üzere devrimci sol kanat, böylesi bir hareketin sendikal hareketin çok zayıf olduğu Rusya'da gerçekleşmesinden dolayı, kitle grevinde ve geleceğin devrimci kalkışmasında sendikaların rolünü sorgulamaya başlamıştı, zira kitle grevi ve kitle grevinin ortaya çıkartmış olduğu işçi konseyleri, proleter devrim nasıl olacak sorusunun anahtarıydılar. Öte yandan sendikal hareketin giderek ve geri dönülmez biçimde yozlaşmasına tepki veren yalnızca İkinci Enternasyonal içerisindeki devrimci marksistler değildi. Devrimci ve anarko-sendikalist eğilimler de sendikaların yozlaşmasına tepki olarak ortaya çıktılar.

Mevcut sendikalara karşı ortaya çıkan ilk devrimci sendikalist hareketlerden biri, ABD'de 1905'te kurulan Dünya Sanayi İşçileri (IWW) idi. İşletme sendikacılığı ilkesini uygulayan, ve yalnızca örgütlenmesi karlı sektörleri örgütleyip, siyahları, kadınları, göçmenleri ve vasıfsız işçileri dışlayan Amerikan Emek Federasyonu (AFL) karşısında IWW göçmen fabrika işçilerinin, göçebe oduncuların, tarım işçilerinin, kadın işçilerin, siyah işçilerin, kısacası Amerikan işçi sınıfının özellikle en alt kesiminin örgütü olarak ortaya çıkacaktı. AFL'in meslek sendikacılığına karşı sanayi sendikacılığını ortaya atan IWW tüm dünya işçi sınıfını tek bir büyük sendikada birleştirmek iddiasındaydı. Giriştiği grevler silahlı çatışmalara dahi varabilen IWW, AFL'in reformizmine karşı “İşçi sınıfı ve işveren sınıfın hiçbir ortak noktası yoktur” ilkesini savunuyor, işçi sınıfının tüm mensuplarına kapısının açık olduğunu söylüyordu. Amerika'nın 1. Dünya Savaşı'na girmesinin ardından IWW savaşı desteklemedi. Kimi önde gelen liderleri taktiksel olarak savaş konusunda sessiz kalınmasının ve işçi sınıfının gündelik mücadelelerine odaklanılmasını söylerken IWW'nun savaşa karşı net enternasyonalist tutumundan dolayı cezaevlerine tıkılan ve hatta linç edilen militanları da vardı. Buna karşın, IWW savaş esnasında sosyal barışı asla kabul etmemişti. IWW en güçlü olduğu 1917 senesinde 200,000'e yakın üyeye ve belki 300,000 destekçiye sahipti. Öte yandan savaşla birlikte gelen baskılar IWW'ya ciddi bir darbe vururken, savaş sonrasında ABD'de yükselen mücadelelerin sönümlenmesiyle, üzerinde baskılar devam eden IWW da çökmeye başladı. IWW'nun çöküşü, yeni dönemde hem devrimci nitelikleri koruyup hem de bir sendika olarak kalmanın imkansızlığını gözler önüne seriyordu. Tabii ki, bugün IWW adıyla faaliyetine devam eden ve pek çoklarına göre abartılı olan iddialara göre 2,000 üyeye sahipler – öte yandan yeniden sendika olmak isteyen 2000 kişilik IWW, devrimci kalmak isteyen 200,000 kişilik IWW'nun savaş sırasında vermediği tavizleri vererek pa-

tronlarla grev yapmama anlaşmaları dahi imzalıyor.

Devrimci ya da anarko-sendikalizm deyince akla, IWW ile birlikte ilk başta gelen ve özellikle 1936 İspanya'sında üye sayısını birkaç milyona çıkaran ve temelde Katalonya bölgesindeki işçiler arasında oldukça fazla taraftar bulan, 1917-1921 devrimci dalgası döneminde, 1919 yılında gerçekleşen ve neredeyse bir kitle grevi olan "La Canadiencia" grevinde önemli rol oynayan CNT (Confederación Nacional Del Trabajo), yani Ulusal Emek Konfederasyonu, işçi sınıfının mücadele tarihinde akılda kalır bir yer edinmiştir. Birinci Dünya Savaşı esnasında savaşa karşı aldığı enternasyonalist devrimci tutum ile bilinen CNT, Komintern üyeliğine davet edilmişti. Bununla birlikte güçsüz ve diğer ülke sermayelerine göre daha örgütsüz yapıdaymış görüntüsü veren bir Katalan burjuvazisinin var olduğu koşullarda, Franco'nun darbe hareketine karşı, 1936 yılının Haziran ayında Barcelona'da gerçekleşen büyük grevler ile hareketlenmesine rağmen İspanya aslında bir devrime değil, İkinci Dünya Savaşı'nın bir provasına hazırlanıyordu. Benimsediği anarşizmin temel tezlerinden "parlamento ve seçimlere katılmama" noktasında ilk fireyi veren CNT, Şubat 1936'da üyelerine seçimlere katılma çağrısı yapmış ve burjuvazinin bir kliği adına diğer bir kliğin yanında saf tutmanın önünü açmıştı. 1936'nın Kasım ayında, Katalan Generalitat ve Caballero'nun cumhuriyetçi hükümetinde CNT, dört bakanlık aldı: Adalet Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı ve Ticaret Bakanlığı. CNT için, son bununla bitmiyordu. CNT, iç savaş sonrasında birçok kentte kontrolü büyük ölçüde ele geçirmesine rağmen, dünya devrimi çağrısı yapmak, proletaryanın tek devrimci organları olan işçi konseylerinin kurulmasını öncelemek ve faşizme karşı halk cephesi (ya da diğer adıyla anti-faşizm) çağrısı yaparak binlerce işçinin katledilmesini engellemek yerine cephe savaşına başvurmuş, öz-yönetim adı altında işçiler için yeni bir sömürünün önünü açmış, cephede askeri ceza kanunlarıyla hüküm vermek isterken cephe gerisindeki fabrikalarda İspanya'nın kalkınması için militarize emeği, önce parça-başı işi kaldırmak için mücadele ederken ardından geri getirilmesini, parasız fazla mesailer ve üretimin iyileştirilmesini savunmuştu. Toprağı kolektifleştirme konusundan taviz vermemesi, sanayinin yine bir sendika tarafından örgütlenmesi ve ülke kalkınmasının hizmetine sunulması gerçeğine gözlerimizi kapamamalıdır. Meselelerin özü, tarihi kişiler, liderler ve öncüler üzerinden değerlendirmek ve anarşizmin koskoca tarihini 1936 İspanya'sına hapsetmek olmadığını düşünüyoruz. Yoksa bu metinde Durruti'nin Ekim Devrimi'nin 19. yılı kutlamaları vesilesiyle gönderilen İspanyol delegasyonu aracılığıyla Stalin'e ulaştırdığı tebrik mesajının nedenlerini ve nasıllarını tartışıyor olurduk. Bununla birlikte, CNT saflarında bu tutum alışlara dair ses

çıkartan Durruti'nin Dostları adlı grup ise, olan biteni CNT'deki ve Troçkistler arasındaki hakim görüş olan ve İspanya'da bir devrim ya da iç savaş olduğu fikri yerine, kapitalizme karşı mücadele etmek gerektiğine militanca vurgu yapmıştı. İfade etmemiz gerekli ki bugün CNT adını taşıyan ve sayısı en iyimser hesaplara göre dahi birkaç bini açmayan örgütün içerisinde, Durruti'nin Dostları'nı haklı bulanlar çoğunlukta. Öte yandan, CNT'den ayrılan, ve üye sayısının 60,000'i, temsil ettiği işçi sayısının ise 2,000,000'u bulduğu iddia edilen CGT, anarko-sendikalizmi savunduğunu söylerken bir yandan devlet kurumlarına eklemlenmekten kaçınmamış durumda.

Genel olarak bir sendikada olması gereken temel nitelikleri taşıyan sendikalist eğilimlerde ortak karakter, işçilerin günlük mücadeleleri için birleşik bir örgütlülük olma amacı gütmek idi. Bunun yanı sıra bir de "genel grev" fikri var. Temelde sendikalist fikrin karakteristiğini, sendikalarda birleşen işçilerin genel grevleri, devrimin bir siyasi olgu olmadığı, bu genel grevler ile kapitalizmin felç edileceği düşüncesi ve öz-yönetimin hayata geçirilmesi olarak ifade edebiliriz. Burada, sendikalist bakış, işçi sınıfının kitle grevleri ile kapitalizmin yıkılması yolunda komünizmin öncelenmesi yerine, sistemin dönüştürülerek aslında kapitalizmin bir başka formunun işçilere dayatılmasını savunuyor. Sendikalizmin tarihi, aynı zamanda burjuvazinin savaşlarında katledilen işçi yığınlarının cesetleri üzerine basarak geçen bir niteliği de içerisinde barındırır. Sendikaların içerisinde geçtiğimiz tarihsel dönemde savunulup savunulmaması, işçi sınıfının mücadelesi için yararlı birer araç olarak görülüp görülmemesi ve proletaryanın tarihsel güdüleyicisi olduğu devrimci sınıf mücadelesinin neresinde durduğundan hareketle ya burjuvazi saflarında oldukları ya da işçi sınıfının saflarında olduklarının tahlil edilmesi gerekiyor. Buna göre, mesele sınıf mücadelesinde hangi aracın nasıl kullanılacağı değil, sınıfın mücadelesinde ona yararı dokunan hangi araçların var olduklarının tartışılması meselesi. Komünist sol, sendikaların her türlüşünün günümüzde karşı-devrimci burjuvazinin tarafında hizmet verdiğini ve işçiler için mücadele araçları olarak görülemeyeceklerini savunuyor. Bunu da tarihsel olarak yine aynı sınıfın deneyim ve derslerinden çıkartarak, iktisadi, siyasi ve toplumsal tahlil süzgecinden geçirerek dile getiriyor.

EKA

Servet Düşmanı Tartışma Platformu ile yaptığımız sendikalar tartışma metninin devamı Mart-Nisan sayısında yayınlanacaktır.



Öğrenci Eylemleri

ODTÜ Olayları: Son Dönem Üniversite Eylemlerinin Sınıfsal Temeli Nedir?

Geçtiğimiz günlerde, fırlatılacak olan Göktürk-2 uydusunun TÜBİTAK'ın Ortadoğu Teknik Üniversitesi kampüsünden canlı izlenecek olan fırlatma törenine katılacak olması üzere, üniversitede Başbakan Tayyip Erdoğan'a yönelik protestolar gerçekleşmesi ve sonrasında yaşanan olaylar, hala ülke gündeminde önemli bir yer tutmakta ve sürmekteler. Protestolar sonrası ODTÜ'de binlerce kişinin katıldığı eylemler, amfi işgalleri ve boykotlar yaşanırken başta İstanbul'da olmak üzere pek çok şehirde, ODTÜ'lülere destek vermek için öğrenci eylemleri gerçekleştirildi, ki aralarında ODTÜ rektörü de olan binlerce öğretim görevlisi de öğrencileri desteklediğini açıkladı ve hatta ciddi bir kesim de eylemlere katıldı.

Protestolara tepkisi, çevik kuvvet ekipleri eliyle ve ayrıca pek çok gözaltıyla ODTÜ'de ve sonrasında katıksız bir devlet terörü gerçekleştirmek olan hükümet, eylemcilere ve onları destekleyen öğretim görevlilerine karşı alışılmış saldırgan tavrını korumakta. Yüksek eğitim kolunda, koltuğunu kendisine borçu olan herkesi seferber eden AKP hükümeti, bir yandan bu kesimlerden destek bildirenlere toplar ve Sabahattin Zaim Üniversitesi gibi adı sanı duyulmamış bir üniversitenin dahi ODTÜ'yü kınadığı tuhaf bir durum yaratırken, bir yandan da öğrenci ve öğretim görevlilerini terörist, ODTÜ'yü darmadağın edip sonraki eylemlere saldıran polisleri ise yalnızca görevlerini yapıp kendilerini savunan masum kahramanlar ilan ediyor. Hükümet yanlısı medya ise, olağanüstü bir çaba ile Erdoğan ve diğer hükümet yetkililerinin söylediklerinin dahi üstüne çıkmayı başarıyor. Gerçeğin hükümetin iddia ettiklerinden çok farklı olduğu ayan beyan ortada olsa da, uygulanan devlet terörüne eşlik eden yalanların etkisi kayda değer.

Mevcut duruma ve özellikle de hükümetin saldırgan üslubuna ve uygulanan devlet terörüne bakınca, gerçekleşen olayların hükümete ciddi bir tehdit teşkil ettiği, en azından hükümeti korkuttuğu düşünülebilir. Öte yandan biraz daha derinlere inince, daha farklı bir manzarayla karşılaşıyoruz. AKP hükümetinin ODTÜ olaylarında kullandığı saldırgan üslup esasında yeni değil. Erdoğan ve yandaşları, iktidarları boyunca karşılarına çıkan muhalif unsurların büyük çoğunluğuna karşı benzer bir saldırgan tutum takındılar. Aynı şekilde uygulanan devlet terörü de, ODTÜ için görülmemiş düzeyde olsa da, ülke genelinde yeni değil. Eylemlere katılan sayısı binlerle ifade ediliyor ama onbinlerle dahi ifade edilmiyor ki üniversitelerde okuyan öğrenci sayısı bir milyonun üzerinde. Öğretim üyelerinin sayısının da binlerle ifade ediliyor olması ise, yüz bine yakın öğretim üyesi olduğu düşünülürse, daha iyi bir sayı olmakla birlikte yeterli olmaktan uzak. Bunun ötesinde, özellikle öğrencilerin tepkisinin en yoğun olduğu üniversiteler ülkenin ODTÜ, Galatasaray, İstanbul Teknik Üniversitesi gibi iyi üniversiteleri. Hükümet, eylemcileri bu noktadan vurarak elit diye resmedip karşısına almaktan çekinmiyor. Dahası, bunu yaparak bir yandan kendi tabanını muhafaza ederken diğer yandan da MHP tabanına ve kararsızlıkları olan sağ kesime oynuyor. Yani kısacası, eylemlerin hükümete bir tehdit teşkil edecek bir gücü yok ve hükümet de gerçekleşen eylemlerden korkmuyor – aksine masabaşında yaptığı oy hesaplarından dolayı eylemcilerin üzerine gidebilecek kadar rahat hissediyor kendisini. Öte yandan benzeri şekillerde hedef aldığı ve katılımcı sayısı da benzer veya daha az olan TEKEK ve THY mücadelelerinin hükümeti gerçekten korkuttuğunu kısmi de olsa verdiği maddi tavizlerden anlayabiliriz¹. Buradan yola çıkarak söyleyebiliriz ki

hükümetin bu denli rahat hissetmesinin nedeni de eylemlere katılan öğrenci veya öğretim görevlisi sayısı veya eylemlerin merkezinin iyi üniversitelerden olmasından çok daha derinde yatıyor. Hükümetin rahatlığının nedeni, eylemlerin niceliği veya konumu değil, eylemlerin niteliği.

Galatasaray, İstanbul Teknik, Marmara, İstanbul, Mimar Sinan ve Yıldız Teknik Üniversiteleri öğretim elemanları, ODTÜ ile dayanışma için yayınladıkları ve temel çizgisi akademik özgürlükleri savunmak noktasında olan açıklamalarında şöyle demişlerdi: *"Üniversiteler, iktidarların böbürleneceği projeler üreten, şirketlerin taşeronu gibi çalışan, kâr hedefine odaklanan imalathaneler değildir."* Üzülerek belirtmemiz gerekiyor ki, üniversiteler tam da böyle imalathanelerdir ve kapitalizm altında yukarıda ifade edilenlerden başka bir işleve sahip olmaları mümkün değildir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi de bu kurala bir istisna teşkil etmemektedir. Tayyip Erdoğan'ın *"Siz nasıl bir üniversitesiniz? Sizin yetiştirdiğiniz öğrenciler bunlarsa Türkiye batmıştır"* sözlerine ODTÜ'de Siyaset Bilimi Profesörü olan Raşit Kaya'nın verdiği şu yanıt, ODTÜ'nün ve genel olarak üniversitelerin işlevine dair çok daha gerçekçidir: *"Demek ki bizim yetiştirdiğimiz öğrenciler nitelikleri nedeniyle AKP'de görev alabilmişler. İsim vermek istemiyorum ama YÖK'te, TÜİK'te, BDDK'da, en üst düzeydeki yöneticiler bizzat benim öğrencilerimdi. Dolayısıyla Başbakan'ın bize ne tip öğrenci yetiştirdiğimiz konusunda böyle bir ithamda bulunması, çok haksız bir itham. Biz Başbakan'ın ima ettiği gibi terörist değil, AKP'ye bakan yetiştirdik."* Bununla birlikte öğretim üyelerinin alıntılıdığımız açıklamasına dair en büyük sorun, yanlış olması değil. Son dönemdeki eylemlilikler içerisinde mevcut çatışma dışında mücadeleler, mevcut iktidarın ötesinde bir düzen, üniversiteler haricinde bir dünya olduğuna değinen ender ifadelerden biri olması.

Zira eylemlerin sloganlarına bakınca üç temel odak noktası görüyoruz. Bunlardan ilki sığ bir AKP karşıtlığı. Geçmişte siyasi öğrenciler arasındaki AKP faşist mi, değil mi tartışması, AKP'nin faşist olduğu, dolayısıyla AKP'ye karşı herkesle omuz omuza verilmesi gerektiği sonucuyla bitmiş gibi gözüküyor. Bu da eylemlere Kemalistlerden Troçkistlere geniş gözükken bir siyasi yelpaze kazandırmış durumda. Eğer faşizm gerçekten tarihsel bir anlama sahip bir ideoloji ve pratikse, AKP'nin faşist olmadığını, uyguladığı devlet terörünün de gayet demokratik ve bütün demokratik burjuva devletlerinin uyguladığı bir devlet terörü olduğunu ifade etmemiz gerekse de, bu konuya burada derinlemesine eğilmeyeceğiz. Yalnızca AKP faşist de olsa, faşizme karşı düşman sınıfla işbirliği yapmanın işçi sınıfına ölüm ve yıkımdan başka birşey getirmediğini, meselenin faşizm veya demokrasi değil, faşizm ve demokrasi olduğunu, içerisinde bulunduğumuz çağda proleter bir çizgiyi savunmanın her türlü sınıf işbirliğini reddetmeyi gerektirdiğini ifade etmekle yetineceğiz.

Eylemlerin ikinci ana damarı ise, özellikle uygulanan devlet terörünün ardından, akademik özgürlük konusu olmuş durumda. Akademik özgürlük, AKP faşizmine karşı savunulan demokratik haklarla özdeşleştirilerek, eylemlerin sloganlarının ikinci ayağını oluşturuyor. Bu bağlamda, akademi dünyadan kopuk, kutsal bir iş yani bilim yapılan, her yere dokunulsa dahi dokunulmazlığı olması gereken bir alan olarak görülüyor. İstanbul'daki öğretim üyelerinin yayınladığı açıklamada akademiye yüceltmek üzerinden kurulan bu yaklaşımı net bir biçimde görmek mümkün: *"Akademinin vazgeçilmez görevlerinden biri de, hiçbir baskı altında kalmadan, toplum ve iktidarı sorgulamak, bunlar hakkında bilimsel ve eleştirel görüşlerini dile getirmektir. Üniversiteler, güçlünün karşısına bilgi,*

“

Yalnızca AKP faşist de olsa, faşizme karşı düşman sınıfla işbirliği yapmanın işçi sınıfına ölüm ve yıkımdan başka birşey getirmediğini, meselenin faşizm veya demokrasi değil, faşizm ve demokrasi olduğunu, içerisinde bulunduğumuz çağda proleter bir çizgiyi savunmanın her türlü sınıf işbirliğini reddetmeyi gerektirdiğini ifade etmekle yetineceğiz.

”

bilim ve özgürlükçü düşünce ile çıkabilmelidir. Araştırma alanı fark etmeksizin akademik özgürlükler bir bütündür." ODTÜ öğrencileri ile dayanışmak için öğretim üyeleri arasında toplanan imza kampanyası metninde ise şöyle denmektedir: *"Biliyorum ki bugün sessiz kalır, demokratik haklarımı savunmazsam, bu anti-demokratik uygulamalar gittikçe yaygınlaşacak ve yarın hepimiz için çok geç olacak."* Öte yandan akademik özgürlük, yalnızca ODTÜ'yü basan polislerin değil aynı zamanda ODTÜ'yü kınayan üniversitelerin de gösterdiği üzere, demokrasinin bir yanılmasıdır sadece. ODTÜ rektörünün eylemcileri sahiplenir tutumu, kendisinin, Başbakan Erdoğan'ın aksine, bir gün ODTÜ'ye girmek değil her gün ODTÜ'de yaşamak durumunda olmasında kaynaklıdır. Bu yaklaşım, gerçekte olmayan bir hakkı savunmak üzerine kurulmaktadır.

Son olarak ise, değildiğimiz iki ana eksenin yanı sıra, başta ODTÜ'lüler olmak üzere özellikle öğrenciler arasında 68 kuşağının sol-milliyetçi eylemleri üzerinden hissedilen nostaljinin etkili olduğunu ifade edebiliriz. Eylemlerde *"bağımsızlık uğruna al kanlara boyandık... yurdumuza faşist dolmuş, vurun gardaşlar vurun"* gibi sözleri olan Gündoğdu Marşı'nın sıkça söylenirken, yurt-severlik ve tam bağımsız vatan edebiyatı üzerinden pek çok milliyetçi slogan da atıldı; ayrıca ABD Büyükelçisi Kommer'in arabasının yakılması defalarca hatırlandı ve hatırlatıldı. İTÜ Öğrenci Konseyi'nin ODTÜ'yü desteklemek için yayınladığı bildiride şöyle deniliyordu: *"Tüm kaleleri fethettiğini sanan Tayyip Erdoğan, ODTÜ'ye de bu rahatlıkla girerken ODTÜ'nün tarihinde direniş olduğunu unutmuş olmalı. 1969'da ABD büyükelçisi Kommer'in arabasını ateşe vererek Tam Bağımsız Türkiye için meşale yakan ODTÜ, Amerikan Emperyalizmine geçit vermemiştir ki bugün onların hizmetkârları önünde diz çöksün"*. Düzenin şu veya bu kesimine karşı bir başka kesimiyle cephe kurma düşüncesindeki bütün yaklaşımlar kendilerini milliyetçilikle temellendirme eğilimindedirler; bu minvalde böylesi bir zeminde böylesi sloganların öne çıkması şaşırtıcı değildir.

Bu nedenlerden dolayı, ODTÜ'de başlayan son dönem üniversite eylemleri hükümet için bir tehdit değildirler çünkü düzen için bir tehdit oluşturma şansları yoktur. Zira, her ne kadar geniş gözüксе de, eylemlerin üzerinden örülmüş olduğu üç temel nokta, işçi sınıfının geri kalanı bir yana, çoğu şüphesiz proleter olan öğrenci kitlesinin büyük bir kısmına dahi yayılmasını neredeyse imkansız kılmaktadır. Çünkü öğrenci kitlesinin

büyük çoğunluğu ne AKP'yi, ne faşizmi, ne ülkenin bağımsızlığını ne de akademik özgürlüğü umursamaktadır. Öğrenci kitlesinin büyük çoğunluğunun dünyası, her ne kadar üniversitedeki konumlarından dolayı küçük burjuva ve burjuva ideolojik etkilere açık olsalar da, mümkün olduğu kadar çabuk mezun olup ekmek tutmak derdi tarafından şekillenmektedir. Bu eylemlerin üzerinden kurulduğu zemin, üniversitelerdeki proleter öğrenci kitlesinin hayatlarına, hayat kaygılarına ve maddi koşullarına temas etmemektedir. Eylemlerin üniversite dışındaki işçi sınıfına dair zaten hiçbir iddiası dahi yoktur; son dönemde üniversitelerdeki güvencesiz çalışma koşullarına karşı hareketlenmeye başlayan eğitim işçilerinin mücadelesi için ise ancak berraklaşan suyu bulandıracak, onların hareketliliğini kendisine kaydıracak tehlikeli bir etkileri olabilir. Bütün bunların nedeni, her ne kadar üniversitelerde pek çok eğitim işçisinin kazanmış ve katılımcılarının büyük çoğunluğunu proleter öğrencilerin oluşturduğu eylemler olsalar da, bu eylemlerin sloganlarının burjuva sloganlar; temellerinin sınıf işbirlikçi bir yaklaşım olmasıdır.

Gerçekler işçi sınıfına asla zarar vermez. Sınıf işçibirlikçiliği, üniversitelerde içtenlikle mücadele etmek isteyen proleter öğrenciler ve eğitim işçileri için şu veya bu hükümetten daha büyük bir düşman; coplar ve biber gazından daha büyük bir engeldir. Üniversitelerde proleter öğrencilerin ve eğitim işçilerin düzene ve düzenin bir parçası olarak AKP hükümetine karşı gerçekten etkili olacak bir mücadele vermeleri mümkündür. Ancak bu mücadelenin temeli akademinin kutsal bir alan olduğu inancı veya Kommer'in arabasının yakılışına dair anılar olamaz; sadece öğrencilerin yaşama koşulları ve gelecek kaygıları; eğitim işçilerinin çalışma koşulları, ücretleri ve iş güvenceleri olabilir. Ancak böylesi bir temelden yükselen bir mücadele, devlet terörünün arkasında arsızca sırtan burjuvazinin kalbine korku salabilir.

Gerdün

1TEKEL'de 4-C sürecinin TEKEL'den sonraki sektörlere uygulanmasının ertelenmesi ve koşullarda yapılan çok ufak iyileşmeler, THY'de grev yasağının geri çekilmesi gibi.

EKA Yayınları

Accion Proletaria (İspanya)

Apartado de Correos 258, 46080 Valencia, İspanya

Communist Internationalist (Hindistan)

POB 25, NIT, Faridabad, 121001, Haryana, Hindistan

Dünya Devrimi (Türkiye)

Türkiye'de şu anda bir posta kutumuz bulunmamaktadır. İsviçre'deki adresle iletişime geçebilirsiniz.

Internacionalismo (Venezüella)

Siyasi koşullar nedeniyle posta kutusu kapatılmıştır. İspanya'daki adresle iletişime geçebilirsiniz

Internationalism (ABD)

Internationalism 320 7th Ave. #211 Brooklyn, NY 11215, ABD

Internationalisme (Belçika)

BP 1134, BXL 1, 1000 Bruksel, Belçika

Internationell Revolution (İsveç)

Box 21 106, 100 31 Stockholm, İsveç

Révolution Internationale (Fransa)

RI, Mail Boxes 153, 108 rue Damremont, 75018 Paris, Fransa

Rivoluzione Internazionale (İtalya)

CP 469, 80100 Napoli, İtalya

Revolucion Mundial (Meksika)

Apartado Postal 15-024, C.P 02600, Distrito Federal, Mexico, Meksika

Weltrevolution (Almanya)

Siyasi koşullar nedeniyle posta kutusu kapatılmıştır. İsviçre'deki adresle iletişime geçebilirsiniz.

Weltrevolution (İsviçre)

Postfach 2216, CH-8026 Zürich, İsviçre

Wereldrevolutie (Hollanda)

Postbus 339, 2800 AH Gouda, Hollanda

World Revolution (İngiltere)

BM Box 869, London WC1N 3XX, İngiltere



Y a z ı D i z i s i

KEMALİZME KARŞI KOMÜNİZM

ALINTILAR

Esasında Mustafa Suphi ve arkadaşları, Kongre'de Türkiye Komünist Teşkilatı'nın Türkiye Komünist Fırkası ismini almasını zaten planlamışlardı. Ethem Nejat ve Hakkı Hilmioğlu, kendi gruplarının kongre sırasında Türkiye Komünist Fırkası ismini almış örgüte katılması ve böylelikle komünistlerin birliğinin sağlanması için bir teklif sundular ve teklif oybirliği ile kabul edildi. Kongrede Mustafa Suphi, Ethem Nejat, İsmail Hakkı Kayserili, Hakkı Hilmioğlu, Süleyman Nuri gibi isimler merkez komiteye seçildiler.7 Mustafa Suphi partinin başkanı, Ethem Nejat ise genel sekreteri olacaktı. Kongrenin programında Komintern'in genel çizgisinin etkileri net bir biçimde görülmekteydi. Haliyle, Türkiye Komünist Fırkası'nın Kemalistlere yönelik alacağı karar da bu hareketi desteklemek ve yüceltmek biçimindeydi:

"Anadolu'da devam eden milli devrimci hareketin tüm dünya emperyalizmine karşı mücadelesiyle bütün dünya proletarya hareketine yardım ettiğine kaniyiz, bu milli hareketin memleket dahilinde gelişmesi ve derinleşmesiyle, sınıf bilincinin meydana gelmesine hizmet ettiği ve böylece yarınki toplumsal devrime uygun bir alan hazırladığı kesindir.

Türkiye Komünist Fırkası bir taraftan Türkiye'de emperyalizme karşı olan bu hareketin derinleşmesine yardım etmekle beraber diğer taraftan rençber, işçi halkın asıl maksadı ve son emeli olan çalışanlar hakimiyetini elde etmek esaslarını hazırlamak için uğraşacaktır."

Dünya Devrimi'nin eski ve yeni sayılarını ve yayınladığımız kitapçıkları PDF olarak size göndermemizi istiyorsanız turkiye@internationalism.org adresine, farklı dillerdeki çeşitli yayınlarımıza abone olmak için international@internationalism.org adresine veya isimle hitap etmeden yanda belirtilen posta adreslerine yazınız. Tartışma devrimci hareket için hayati bir öneme sahiptir. Siyasi faaliyetlerimizin en önemli unsurlarından biri, temel ilkelerimizin tanımladığı üzere 'Proleter mücadelenin amaçlarının ve yöntemlerinin ve tarihsel ve anlık koşullarının siyasi ve teorik olarak netleştirilmesi'dir. Bu bize göre ancak devrimci saflar içerisinde farklı düşünce ve görüşlerin karşılaşması ve tartışılmasıyla mümkündür. Bu yüzden okuyucularımızı, internet sitemizin dahil olduğu yayınlarımızda savunduğumuz görüşler ve analizlere dair yorumlarını, fikirlerini ve eleştirilerini bizimle paylaşmaya teşvik ediyoruz. Bütün ciddi yazışmaları mümkün olan en kısa sürede yanıtlamak için elimizden geleni yapacağız, fakat kısıtlı kaynaklarımız bunun hemen gerçekleşmesine imkan vermeyebilir. Genel ilgi görebilecek konulardaki yazışmaları ve bizim cevabımızı bize yazan kişinin onayıyla yayınlatabiliriz.

Enternasyonal Komünist Akım - Temel İlkeler

- Kapitalizm Birinci Dünya Savaşı'ndan beri çöken bir toplumsal sistemdir. İki defa insanlığı kriz, dünya savaşı, yeniden yapılanma ve yeniden krizden oluşan barbarca bir döngüye sürüklemiştir. Seksenlerde bu çöküşün son evresine, çürüme evresine girmiştir. Bu geri çevrilemez tarihsel düşüşün sunduğu iki ihtimal vardır: ya sosyalizm ya da barbarlık; ya dünya komünist devrimi ya da insanlığın yok oluşu.

- 1871 Paris Komünü, koşulların olgunlaşmamış olduğu bir dönemde proleteryanın bu devrimi gerçekleştirmek için ilk denemesiydi. Kapitalist çöküşün başlamasıyla bu koşullar yerine getirildikten sonra, 1917'de Rusya'da gerçekleşen Ekim devrimi, emperyalist savaşa son vermiş ve daha sonra birkaç yıl daha devam etmiş olan uluslararası devrimci dalganın bir parçası olarak gerçek dünya komünist devrimine doğru atılmış ilk adımdı. Uluslararası devrimci dalganın yenilgisi, özellikle 1919-23 arası Almanya'daki yenilgi, Rusya'daki devrimi yalıtı ve hızla yozlaşmaya mahkûm etti. Stalinizm, Rus devriminin bir ürünü değil, mezar kazıcısı oldu.

- SSCB'de, Doğu Avrupa'da, Çin'de, Küba'da vb. ortaya çıkan ve 'sosyalist' veya 'komünist' adıyla alınan devlet mülkiyetine dayanan rejimler, kendisi çöküş döneminin önemli bir niteliği olan devletçi kapitalizme doğru evrensel eğilimin özellikle vahşi bir türünden başka bir şey değillerdi.

- 20. yüzyılın başlangıcından beri bütün savaşlar, büyük küçük bütün devlet arasında uluslararası alanda bir yer etme mücadelesinin bir parçası olan ölümcül emperyalist savaşlardır. Bu savaşlar insanlığa daima yükselen bir ölçekte ölüm ve yıkımdan başka hiçbir şey getirmemiştir. İşçi sınıfı savaşlara ancak uluslararası dayanışma ve bütün ülkelerde burjuvaziyle savaşarak karşı koyabilir.

- Bahanesi ister etnik, ister tarihsel ister dini olsun, bütün milliyetçi ideolojiler - 'ulusal kurtuluş', 'ulusların kendi kaderini tayin hakkı' vs - işçiler için gerçek zehirlerdir. Onları burjuvazinin şu veya bu kesiminin tarafını tutmaya çağırarak işçileri bölerler ve onları savaşların ve sömürücülerinin çıkarları uğruna birbirlerini katletmeye yöneltirler.

- Çöken kapitalizmde parlamentolar ve seçimler bir maskaralıktan başka hiçbir şey değildir. Parlemonter sirke katılma yönündeki her çağrı sadece bu seçimlerin sömürülenler için gerçek bir seçenek sunduğu yalanını güçlendirmeye yarayabilir. Burjuva hakimiyetinin özellikle ikiyüzlü bir biçimi olan 'demokrasi' köklerinde kapitalist diktatörlüğün Stalinizm veya faşizm gibi diğer biçimlerinden farklı değildir.

- Burjuvazinin bütün kesimleri tamamen gericidir. Bütün sözde 'işçi' partileri, 'Sosyalist' ve 'Komünist' (artık eski-'Komünist') partiler, solcu örgütler (Troçkistler, Maoistler, eski-Maoistler ve resmi anarşistler) kapitalizmin siyasi aygıtlarının sol kanadını oluşturmaktadır. Proleteryanın çıkarlarını burjuvazinin bir kesiminin çıkarlarıyla karıştıran bütün 'halk cephesi', 'anti-faşist cephe' ve 'birleşik cephe' taktikleri sadece proleter mücadeleyi boğmaya ve saptırmaya yarar.

- Kapitalizmin çöküş dönemiyle birlikte, heryerdeki sendikalar kapitalist düzenin proleterya içerisindeki organlarına dönüştürüldüler. Sendika örgütlerinin çeşitli biçimleri, ister 'resmi' örgütler olsun ister 'taban' örgütleri, sadece işçi sınıfını kontrol altında tutmaya ve mücadelelerini baltalamaya yarar.

- İşçi sınıfı kavgasını yaymak için, mücadelelerini, genişlemenin ve örgütlenmenin kontrolünü, bağımsız genel kitle toplantıları ve seçilmiş ve her an geri çağırılabilir delegelerin oluşturduğu komiteler aracılığıyla alarak birleştirmelidir.

- Terörizm hiçbir şekilde işçi sınıfı mücadelesinin bir yöntemi olamaz. Eğer kapitalist devletler arasındaki daimi savaşın bir ifadesi değilse geleceği olmayan bir toplumsal katmanın ve küçük-burjuvazinin çürümesinin bir ifadesi olan terörizm, her zaman burjuvazinin kendi amaçları doğrultusunda kullanması için uygun bir zemin olmuştur. Küçük azınlıkların gizli faaliyetlerini savunmak, proleteryanın bilinçli ve organize kitle faaliyetlerinden doğan sınıfsal şiddeti savunmanın tamamen karşıtıdır.

- İşçi sınıfı komünist devrimi gerçekleştirebilecek tek sınıftır. Onun devrimci mücadelesi engellenemez bir biçimde işçi sınıfını kapitalist devletle yüzleşmeye itecektir. Kapitalizmi yok etmek için, işçi sınıfı bütün mevcut devletleri devirmek ve dünya çapında proleterya diktatörlüğünü, bütün proleteryaı yeniden örgütleyecek işçi konseylerinin uluslar arası iktidarını kurmalıdır.

- Toplumun işçi konseyleri tarafından komünist dönüşümü ne 'öz-yönetim' ne de ekonominin millileştirilmesi anlamına gelir. Komünizm, işçi sınıfının ücretli emek, meta üretimi, ulusal sınırlar gibi kapitalist toplumsal ilişkileri bilinçli bir şekilde yok etmesini gerektirir. Bu da bütün faaliyetlerin insani ihtiyaçları karşılamaya adanmış bir dünya toplumunun yaratılması anlamına gelmektedir.

- Devrimci siyasi örgüt işçi sınıfının öncü kolunu oluşturur ve sınıf bilincinin proleterya içerisinde genelleşmesinde faal bir etmendir. Görevi hiçbir şekilde 'sınıfı örgütlemek' veya sınıfın adına 'iktidarı almak' değildir. Devrimci örgütün görevi mücadelelerin birleşmesine ve işçilerin kontrolü kendileri için kendilerinin almasına doğru giden hareketin faal bir parçası olmak, bir yandan da proleteryanın kavgasının devrimci siyasi hedeflerini çıkartmaktır.

Faaliyetlerimiz

Proleter mücadelenin amaçlarının ve yöntemlerinin ve tarihsel ve anlık koşullarının siyasi ve teorik olarak netleştirilmesi. Proleteryanın devrimci faaliyetlerine doğru giden süreçte katkı yapmak amacıyla uluslararası ölçekte birleşik ve merkezileşmiş örgütlü müdahale.

Devrimcilerin, işçi sınıfının kapitalizmi devirmesi ve komünist toplumun yaratılması için kaçınılmaz olan gerçek bir dünya komünist partisi kurma amacıyla yeniden örgütlenmesi.

Kökenlerimiz

Devrimci örgütlerin ilkeleri ve faaliyetleri işçi sınıfının geçmiş tecrübelerinin ve tarih boyunca işçi sınıfının doğurduğu siyasi örgütlerinin çıkardıkları derslerin bir ürünüdür. Dolayısıyla EKA kökenlerini Marks ve Engels'in Komünist Ligi'nde (1847-52), üç Enternasyonal'de (Enternasyonal İşçi Birliği, 1864-72, Sosyalist Enternasyonal, 1889-1914, Komünist Enternasyonal, 1919-28) ve 1920-30 arasında ve başta Alman, Hollanda ve İtalyan Komünist Solları olmak üzere yozlaşan Üçüncü Enternasyonal'dan ayrılan sol fraksiyonlarda görür.

Theo Angelopoulos epik ve şiirsel sinemanın en özgün yönetmenlerinden olmakla beraber filmlerinin politik yanıda ağır basmaktadır. Theo Angelopoulos'un 1995 yılında çektiği Ulysses'in Bakışı isimli filmi balkanların siyasi coğrafyasına, tarihine ve dağılan Yugoslavya'nın parçalanma öyküsüne değiniyor. Fakat film içerisinde sadece politik öğeleri değil aynı zaman karakterlerin kendi içsel yolculukları ve arayışlarını da işliyor. 1905 yılında Manaki kardeşler tarafından çekilmiş üç bobin filmi aramak üzere yola çıkan Ulysses'in Bakışı filminde yönetmeni oynayan "A", kendi kişisel yolculuğunu yaparken bir taraftanda Balkanlar'daki savaşın ve parçalanmanın trajedisine tanık oluyor. Filmde aradığı ise üç bobindir ve o ilk bakışı, masumiyeti aramaktadır. Bobinleri bulabilmek için Balkanlar'da bir çok ülkeyi dolaşarak en sonunda Saraybosna'ya gitmektedir. Saraybosna ise savaşın en şiddetli biçimde sürdüğü yerdir.

Filmin say-falarımızda yer bulmasının anlamı ise Balkanlar'daki emperyalist paylaşım savaşının içinden geçiyor olması ve Lenin'in heykeli üzerinden yapılan politik göndermeler.

Savaşın acımazsızlığını çıplak bir şekilde vermiyorsa da savaşın yarattığı insani tarajediye güçlü bir şekilde anlatıyor. Yakılmış ve terk edilmiş köy bu durumu anlatan en güçlü sahnelerden bir tanesi. Balkanlar'daki savaş, kapitalist pazar ve ulusal ekonomilerin paylaşımı üzerinden ortaya çıktı. Reel sosyalizm diye ifade edilen sovyet emperyalizminin denetimindeki pazar alanlarının çöküşüyle beraber Batı Avrupa ve amerikan kapitalistleri için yeni pazar ihtimalini ortaya çıkardı. Kapitalistler için bu kaçırılmayacak bir fırsattı ve bu fırsatı değerlendirip yerli burjuvalarla angajmanlara girerek savaşa dahil oldular. Emperyalist kutuplaşmanın somutlaştığı Balkanlar coğrafyası milliyetçiliğin hortlamasına zemin hazırladı. Filmde şehir isimleri üzerinden, hortlayan milliyetçiliğe gönderme yapılmakta. *"Türklerle karşı ayaklanmada Balkanlar'ın birleşmesini hayal edenler vardı. O dönemde Türkler bütün Balkan uluslarını demir yumruk altında yönetiyorlardı. Ben şahsen, ideal bir gelecekte Balkanlar'ın bu birleşmiş uluslarına Türkiye'nin de katılmasını düşünebilirim. (Theo Angelopoulos Agorakitaplığı*

s.117)"Yönetmenin bir söyleşide söylediği bu sözler, filmde balkanlarda ki tüm ulusların tek bir ulus gibi yaşayabileceği ideal geleceğe yapılan vurguyu anlatıyor. Fakat yönetmenin kafasındaki tek ulus olan Balkanlar, sosyalizm adı altında devlet kapitalizminin işçi sınıfına dayatıldığı bir Balkanlar mı bilemiyoruz. Yinede milliyetçilik karşıtı bir hissiyatın geliştirilmiş olması önemli. Filmin, insanların milli kimlikler üzerinden bölünmüşlüğüünün gerçek dışı olşunu anlatan diğer bir sahnesi ise; sisin çökmesinin ardından savaşın iki tarafında olan gençlerin birleşerek şarkılar söyleyip, dans ettiği bölümüdür.

Filmin en çarpıcı sahnelerinden biri olan Lenin heykelinin Tuna nehrinden bir mavnayla tüm Balkanları dolaştığı sahnedir. Lenin heykelinde cisimleşmiş olan ise sosyalizm hayalidir. 68 kuşağından olan yönetmenin politik fikirlerini tam

olarak bilmesekte sosyalizm inancını taşıdığını söyleyebiliriz. Devlet kapitalizminin (reel s o s y a l i z m) çöküşünün ardından yönetmenin sosyalizme olan inancını yitirdiği çıkarımını yapabiliriz. Heykelin



geçtiği sırada kıyıdaki insanların istavroz çıkar-maları, bir cenaze törenini temsil ediyor ve heykelin Tunadan geçirilişi devlet kapitalizminin çöktüğünü, kıyıdaki insanların sosyalizm miti karşısında son görevini yerine getirdiğine gönderme yapıyor. Tuna nehrinde mavna üzerinde dolaştırılan ve ağıtı yakılan Lenin heykeli parçalanarak Balkanlar'a veda anlamını taşımaktadır. Lenin'in heykeli, Stalinizm tarafından yaratılan sosyalizm mitinin somut bir ifadesini gözler önüne seriyor. Angelopoulos'un Stalin değil de Lenin'in heykelini kullanmış olması Stalinizmle bir mesafesinin olduğunu akla getirirse de, devlet kapitalizminin yıkılışı ardından böyle bir film çekerek sosyalizme elveda demesi, yaratılan sosyalizm mitine inandığını gösteriyor.

Film seyredenlerin sabrını sınasa da seyredilmeyi hak ediyor. Ulysses'in Bakışı, diğer Angelopoulos filmlerinde olduğu gibi Yunan mitolojisine bol göndermenin olduğu; şiirsel bir anlatımla bezenmiş olağanüstü bir film. Bütün okurlarımıza öneriyoruz.